

Capitis motus

UPERIORI Libro, primæ secundæq; cervicis vertebrae constructio-
nem diffusè admodū persequentes, caput proprijs motibus, & secunda-
rijs moveri retulimus. Ut enim eleuato brachio cubitus unā attollitur,
ac eques cum equo promouetur, ita quoq; motam cervicem caput neces-
sariò subsequitur. Ac proinde, quot proprijs motibus cervix agitur, toti-
dem etiam secundarijs caput mouetur, ac cervix quidem extenditur, seu
in posteriora uersus dorsum ducitur, & in anteriora flectitur, deinde u-
trinque ad latera, ad humeros scilicet etiam inclinatur, ut cūq; aut flexa aut extensa,
erectaue sit. Caput autem uno proprio motu, uel quiescente etiam ceruice flectitur, &
extenditur, seu in posteriora anterioraq; fertur, ad latera autē nō, nisi ceruicis beneficio
agipotest, quandoquidē immota rigidaq; ceruice, nemini ad humeros caput inclinare conceditur.
Vtūque id parum rectē in Quarto de Administrandis sectionibus. Libro Galeni uisum fuerit. Ceterū
flexionē et extensionē, quas caput mea quidem sententia, repugnantēq; Galeni placito,
super primam cervicis obit uertebra, alium etiam capiti motum superiori Libro largitum
esse pro didimus, qui alter proprius capitis motus est, cuius ope in star rotæ quodammodo,
ad axem circūducitur, siue flexum siue extensum cum ceruice, aut citra ceruicem fuerit, atq;
hunc ad secundam uertebra confici, contra Galeni dogmata dictum est. Quamobrem etiam
nunc ope repretium fuerit musculos omnes recensere, qui priuatis capitis motibus famulantur,
dein de eos, qui ceruicis ductibus præfunt. Quamquam rursus de ceruicis musculis, in
dorsum mouentium musculorum enarratione pertractandum erit, quos quā examulsum
Galenus descripserit, ex ipsius Libris discas, uelim. Ego enim suis uestigijs, si modò
clare uereq; eos describere debeā, nequaquam perpetuò hæsurus sum, quāuis interim pro
uiribus, ut & hinc is Anatomicorum coryphæus intelligatur, ad ipsius seriem me accingam.
Primum itaq; sex musculorum coniugationes, seu paria mihi ueniunt explicanda, quæ
in posteriori ceruicis sede locata, partim capitis, partim autem primæ ceruicis
motibus famulantur. Verū antea quā ad horum enarrationem Galenus accessit,
duo alia musculorum paria ex dissectionis serie præposuit, scapulae motibus
seruientia, quorum unum homines cum simijs commune nanciscuntur
id scilicet, cuius alterius lateris musculus in scapulae spinam, summum humerum,
& latiusculam clauiculae partem inferi dictus est. Altero autem pari homines
destituuntur, cuius in altero latere musculus ab occipitio enatus, ad altiore
basis scapulae angulum in simijs protendi cōmemoratus est. Atq; hinc fit, ut id,
quod nunc primum appellatur sum, Galeno ter tia serie enumeretur.^b Primum itaq;
capitis musculorū par duobus, utrinq; scilicet singulis co-
stat musculis, originem ducentibus ex apice quintæ thoracis uertebrae
spinæ, dein etiam ex quartæ, tertiæ, & primæ uertebrae thoracis spinarū apicibus.
Principium hoc, quā primum ex quinta thoracis prodit uertebra, acutum
refert angulum, qui sursum tensus, sensim ita late scit, ut musculus ad
tertiam secundāq; thoracis uertebra iam porrectus, adeo amplifficetur,
ut externum ipsius latus ē regione transuersorum processuum earundem
uertebraarum constat. Musculi hanc seruantes latitudinē, sursum feruntur
a quinque inferiorum ceruicis uertebrae spinis (sed nimis quā leuiter)
exortum assumentes. quando autē ad tertiæ ceruicis uertebrae spinam
conscenderūt, quū hætenus toto progressu dexter sinistro coniunctus
fuerit, utrinq; ab inuicē sensim magis magisq; tantisper abscedunt,
quousq; transuersa linea occipitij, ossi carnea lataq; insertione
implantentur. Eius enim insertionis tanta est amplitudo, quantum
internum alterius musculi latus, a mediā occipitij sede, & externum
latus ab auris radice remouentur adeo, ut insertionis amplitudo
utriusq; musculi tanta sit, quā tum ab una aure ad alteram occipitij
est interuallū, quod musculorū insertionē nō occupatur. Ceterū illius
musculorum ab inuicem recessus forma, triangularis exactē uisitur,
si modò unam lineam transuersim ad occipitium, ab interno unius
musculi latere, ad internū latus alterius duxeris, & deinde alias duas
ab eius lineæ terminis, secundū utriusq; musculi internū latus, ad
tertiam ceruicis uertebrae spinam, ueluti ad trianguli uerticem porrexeris.
Rursus singuli musculi triangulari forma constant, si lineam
secundū spinæ longitudinem ad occipitium usq; ductam, unius
lateris loco habueris, & secundi lateris uice, lineam secundū
externum musculi latus exporrectam, & tertij lateris loco lineam,
quæ transuersim musculi insertionem ad occipitium describit.
Fibræ horum musculorum, a spinis uertebraarum sursum oblique,
quasi ad transuersos superiorum uertebraarum processus, tantisper
ducuntur, dum simul omnes in occipitium finiunt.

Qui musculus
hoc Capite e-
narrandi.Primum par
musculorū aut
caput, aut pri-
mam uertebra
mouentium.

finiant. Præfentes enim musculi, modicam prorsus & exiguam in transuersos uertebraarum
processus insertionem moliantur.^b Secundum musculorum par admodum sanè uarium, &
secus multò in homine, quā canibus & simijs obseruamus. His nanque ex transuersis tertiæ
quartæue thoracis uertebrae processibus, & insuper secundæ ac primæ quoque thoracis, &
quinque humiliorum ceruicis uertebraarum transuersis processibus, musculi istius paris ena-
scuntur, & ad earundem uertebraarum spinas procedētes, ipsis nonnullis insertionibus applan-
tantur. Deinde dexter sinistro committitur, & nusquam toto progressu ab illo recedit, simulq;
ambo in occipitij medium ampla insertionē innascuntur, quæ sua latitudine longē superant
uniuersum spacium, quod inter externum musculorum latus, aurisq; radicem metiri possis.
Præterea præfentes musculi prorsus carnei apparent, nullibi nerueum aliquid (quod notatu di-
gnū sit) ostendentes. Attamen obliquas quasdam impressiones exprimunt, ex transuersis
inferiorum uertebraarum processibus, ad superiorum quodammodo spinas excurrentes, at illæ
leuiorē censendæ sunt, neque adeo penetrant, ut his aliqua ex parte musculum diuidi quis dice-
re queat. Quamquam indubiè Galenus nonnullos dissectionū Professores, non duos huius pa-
ris musculos tantum enumerasse, uerū quosdā quatuor, quosdā uerò sex ibidem recensuisse
uideatur testari, at hī fortassis ex illorū fuere albo, qui aliter ac Galenus homines aggrediebant.
In simijs enim & canibus (de quibus hætenus in hoc secundo pari locutus sum) unum dunta-
taxat utrinque musculum recensere, quandoquidem si illis attendendum foret impressioni-
bus, totidem ferè musculorum loco uterq; habendus esset, quot sunt ex transuersis uertebra-
rum processibus exortus, & in earundem spinas insertiones. Ceterū in homine multò aliter
hanc coniugationem, ac Galenus illam descripsit, aut enumerauit potius, obseruauit. Apparent
enim quā plurimi utrinq; musculi, serie multiplici inuicem commixti, & occipitio implantati,
non tamen eodem modo omnes principium ducunt, & insertionem moliantur. Illico enim atq;
primum musculorum par subductum est, musculus occurrit, qui acutum principium ex me-
dio transuersorū processuum quintæ & quartæ thoracis uertebrae educit, & ilico ab exortu car-
neus apparens, muris & lacertæ formam adipiscitur, quum uerò sursum ad ceruicis initium
perrepat, carnosus esse desinit, ac ueluti in teretis tendinis naturam cessat, musculus imita-
tus, qui maxillam humiliorē deorsum trahit, duobusq; uentribus donatur. Quandoquidem
in ibi, quæ musculus iste secundi paris caput mouentium, ceruicis radicem superat, carnosus
denuo esse incipit, quousq; in occipitij ossis medium inferatur. Verū priusquam inferitur,
cum ipso alius coit musculus, ex septimæ ceruicis uertebrae spinæ, nerueo teretiq; principio ena-
tus, qui sursum ascendens, carnosus quoque euadit, dictoq; musculo ante ipsius in occipitium
insertionem commiscetur, unā cum illo in occipitium implantatus. Atque in hac insertionē
dextri lateris musculi, lateris sinistri musculis cōtiguū sunt, neq; ab inuicē (ut primum par) remo-
uentur.^c Alius deinceps occurrit, qui ueluti alterius lateris tertius esse possit, ac ex apice transuer-
si secundæ thoracis uertebrae, & primæ etiam processus, partim carneus, partim nerueus ena-
scitur, & sursum uersus exteriora oblique exporrectus carnosus ue, ac latior redditus, occipi-
tio ad radicem mamillaris in capite processus, ualide inferitur. Sub his, magna moles carnea
constitit, secundo in canibus par quodammodo respondens, quæ a transuersis uertebraarum
processibus, oblique sursum ad spinas exporrecta, occipitij ossi inferitur, fibras obtinens ab ex-
terioribus sursum intrò oblique repentes. Atque eiusmodi secundum musculorum coniugi-
um, in homine non semel in publicis sectionibus ostendi. nunc autem cuius integrū erit, utrin-
que in hoc coniugio quatuor musculos collocare, primum scilicet, secundum & tertium, tres
illos ante carneam molem enarratos, & quartum, ipsam carneam molem. Nisi fortassis quis de
nuo illam carnē in tot musculos subdiuidere proposuisset, quot in ipsa impressiones, aut exor-
tus insertionesq; uisuntur. At consultius fore arbitror, si unicum tantum par ex omnibus his, &
unum duntaxat utrinq; musculum numero statuerimus, quum cætera paria duobus tantum
conformentur musculis, & omnes huius secundi paris musculi eiusdem functionis gratia pro-
creati sint. Hoc enim (ut etiam primum par) capitis & obscure admodum, ceruicis quoque per-
ficit extensionem, aut in posteriora ductum, quem duntaxat rectum, & in neutram partem incli-
nantem perfici nequaquam ambigo. Si itaque musculi utriusque lateris tendantur, nihil aliud
etiam, quā caput rectissimè extendent, & si alternatim laborauerint, iam alterius motus opifi-
ces reddentur. non enim extendent, sed circumuersionis capitis motui (quem supra secundam
uertebra perfici docuimus) famulabuntur. Ceterū hæc accuratius intelliges, ubi uniuersum
de capitis musculis sermonem audieris, & hæc nostra cum Galeni scriptis, adhibita sectione
perpenderis. Tertium par duobus gracilibus constat musculis, neutiq; cum prædictis
mole correspondentibus. Ex secundæ enim ceruicis uertebrae spinæ extremo, duo enascun-
tur

Secundū par
impense uari-
um.Primi ac se-
cundi parium
munus.

Tertium par

a tur